

LARK 6, tavoite 2:

Henkilöstön, opiskelijoiden ja sidosryhmien osallistuminen laadun kehittämiseen osana arkitoimintaa

Q-Kult työvälineen esittely

Tukeeko organisaatiokulttuurinne laadunhallintaa?

Laatuhankkeiden
päätösseminaari 27.-28.11.2017

laatupäällikkö Henni Timonen

Tukeeko organisaatiokulttuurinne laadunhallintaa? Q-Kult -työvälineen avulla perimmäiset käsitykset tehdään näkyviksi.

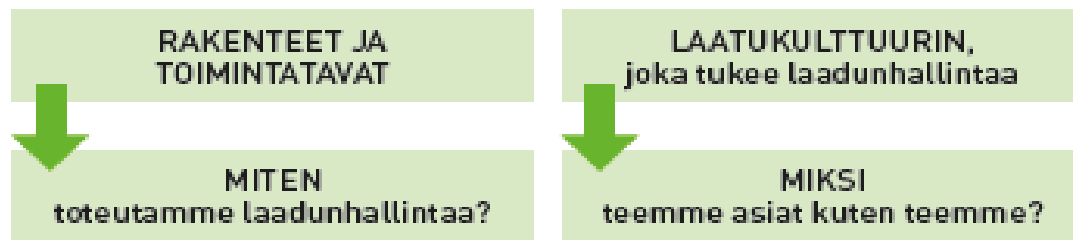
Organisaatiokulttuuri

Q-KULT -työvälineellä

- avataan keskustelua
- saadaan selville organisaatio-kulttuurityyppi
- kartoitetaan laatukulttuuria
- selvitetään miten meillä ajatellaan, mitä mieltä ollaan ja miksi olemme tällaisia kuin olemme

Onnistuakseen laadunhallinta tarvitsee molempia:

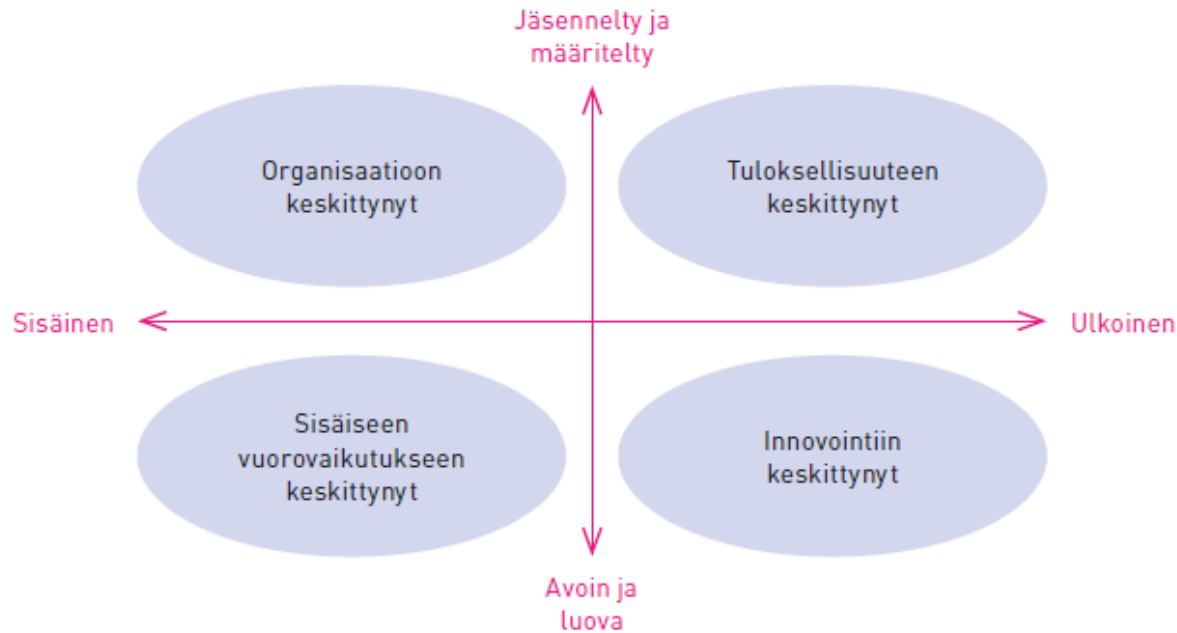
Analysoitavat osa-alueet:

1. oppilaitoksen keskeiset piirteet (pääpiirteet)
2. oppilaitoksen johdon/johtotiimin/johtoryhmän johtamistyyli (organisaation johtaminen)
3. henkilöstöjohtaminen (työntekijöiden johtaminen)
4. oppilaitosta koossa pitävä voima (organisaatiota yhdistävä voima)
5. strategiset painopisteet (strategiset painotukset)
6. menestystekijät (menestyksen kriteerit)
7. käsitys laadusta.

Analysoinnin tuloksena näkemys siitä, mikä tai mitkä kulttuurityypit ovat oppilaitoksessa vallitsevia.

Neljä organisaatiokulttuurityyppiä:

KULTTUURITYYPIT

- Tukeeko organisaatiokulttuuri tavoitellun laatukulttuurin kehittymistä?
- Soveltuuko järjestelmä kulttuuriin?
- Mikään kulttuurityyppi ei ole muita hyödyllisempi laadunhallintajärjestelmän käyttöönoton tai tehokkaan käytön kannalta.

Milloin Q-KULT–työvälinettä käytetään?

- laadunhallintajärjestelmän käyttöönotto
- laadunhallintajärjestelmän kehittäminen
- oppilaitokset yhdistyvät tai tehdään muita organisaatiomuutoksia
- käsitellään ongelmatilanteita ja ristiriitoja oppilaitoksessa

Työvälinettä voidaan käyttää:

- koko oppilaitoksessa
- rajatumpiin ryhmiin oppilaitoksessa
- yhtä aikaa sekä koko oppilaitoksessa sekä rajatummissa ryhmissä

Miten Q-KULT -työvälinettä käytetään?

Sovittava

- mihin asioihin halutaan vastauksia,
- mihin kokonaisuuteen Q-KULT-työvälineen käyttö oppilaitoksessa liittyy,
- mistä näkökulmasta organisaatiokulttuuria tarkastellaan,
- miten saatavia tuloksia aiotaan käyttää ja hyödyntää,
- miten käytännön järjestelyt hoidetaan.

Lisäksi:

- tarkastellaanko oppilaitoksen organisaatiokulttuurin **nykytilaa, tavoitetilaa vai molempia**

Analyysilomake

- 7 analysoitavaa osa-aluetta
- 100 pistettä jaetaan neljän kulttuuriväittämän kesken
- Pisteet omasta mielestä painoarvon mukaan
- Enemmän pisteitä parhaiten oppilaitosta kuvaaville väittämille

Q-KULT -työvälineen käyttöön vaiheet:

- Analysoinnista vastaava vetäjä: Työvälineen esittely, tarkoitus, miksi käytetään, sovitavat määrittelyt
- Osallistujat täyttävät analyysilomakkeen itsenäisesti.
- Osallistujat jaetaan pienryhmiin (esim. 2-4 henkilöä), joissa pohditaan yhdessä, mikä annetuista kulttuuriväittämistä kuvaa parhaiten omaa oppilaitosta ja missä määrin.
- Keskustelu: muodostetaan yhteinen näkemys organisaatiokulttuurista ja annetaan ryhmän yhteisesti päättämät pisteet jokaiselle seitsemälle osa-alueelle.
- Pisteet kirjataan analyysilomakkeeseen.
- Tulokset tallennetaan Excel-yhteenvetotaulukkoon tai Online-työvälineeseen.
- Tulokset esitetään, analysoidaan ja tulkitaan.
- Keskustelu: minkä organisaatiokulttuurityypin/-tyyppien suuntaan osallistujat haluaisivat organisaation kehittyvän.
- Keskustelu: miten työskentely onnistui ja miten käytetty työväline soveltuu organisaatiokulttuurin analysoimiseen ja kehittämistyöhön.
- Tulosten perusteella vedetään johtopäätökset ja päätetään tulosten käytöstä organisaatiossa sovitulla tavalla.

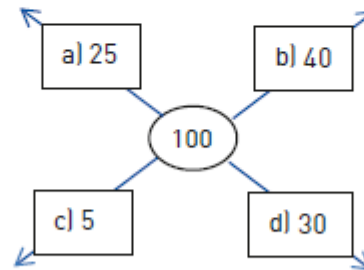
- => mitkä laadunhallintajärjestelmän näkökulmat ja osa-alueet vastaavat hyvin kyseisen oppilaitoksen kulttuuria ja mitkä osa-alueet poikkeavat siitä.

KUVA 3: ESIMERKKI PISTEIDEN JAKAUTUMISESTA YHDEN ANALYSOITAVAN OSA-ALUEEN (KÄSITYS LAADUSTA) NELJÄN KULTTUURIVÄITTÄMÄN KESKEN

7) Käsitys laadusta

Oppilaitoksessamme laatu tarkoittaa sitä, että vastaamme dynaamisesti yhteiskunnan muuttuviin vaatimuksiin ja kehityimme jatkuvasti.

Oppilaitoksessamme laatu tarkoittaa sitä, että tärkeät työprosessit selitetään perusteellisesti ja koordinoidaan asianmukaisesti ja prosessit toimivat optimaalisesti.

Oppilaitoksessamme laatu tarkoittaa sitä, että työntekijät antavat toisilleen arvostavaa palautetta ja parannusehdotuksia ja auttavat toinen toisiaan niiden viemisessä käytäntöön.

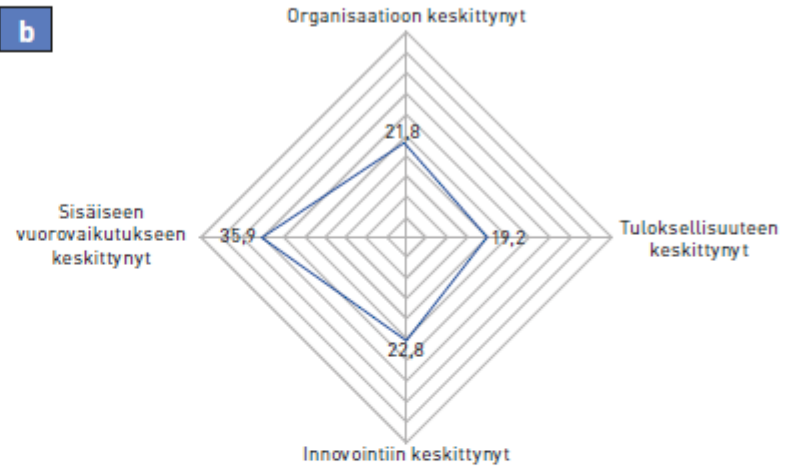
Oppilaitoksessamme laatu tarkoittaa sitä, että kaikki asetetut oppimistavoitteet saavutetaan ja saamme opiskelijat hyödyntämään koko potentiaaliaan ja suoriutumaan parhaalla mahdollisella tavalla.

KUVA 4: ESIMERKKITULOKSIA

a

b

c

- a) Toimipaikan/yksikön 1 tulos
- b) Toimipaikan/yksikön 2 tulos
- c) Kokonaistulos ja toimipaikkojen/yksikköjen tulokset

Q-KULT-työvälinettä on testattu mm. MERCURIAssa ja LARK6-hankkeessa

MERCURIA:

- Osana strategian uudistamistyötä
- Johtotiimi osallistui
- Näkökulma:
 - millainen olemme nyt
 - pitäisikö joissakin kohdissa jatkossa painottaa toisin, kehittämisenäkökulma tulevaan
 - perustelujen kirjaaminen

Vaiheet:

- Koordinaattori: työvälineen esittely, perehdytys ja Q-Kult -opas käyttöön
- Itsenäiset arvioinnit, pariarvioinnit, yhteiset arvioinnit
- Koordinaattorille tulokset, joka vei ne taulukkoon
- Johtotiimi kokoontui, tulokset käytiin läpi, kuvioiden vertailu, monipuolinen keskustelu perusteluineen
- Yhteinen konsensusarviointi pisteiden jakautumisesta ja mietintä mikä on tavoitetila ja miten haluaisimme tulevaisuudessa arviointipisteiden jakautuvan organisaatiossamme.
- Ajallisesti yksilöarviointiin ja pariarviointiin meni kumpaankin n. 30 min ja kaikkien yhteiseen tulosten läpikäymiseen ja konsensusarvioinnin tekemiseen 2-3 tuntia.

Q-KULT-työvälinettä on testattu mm. MERCURIAssa ja LARK6-hankkeessa

MERCURIAn kokemukset:

- Työkalu toimiva ja mielenkiintoinen, osin vaikea.
- Lähestymistapa kiinnostava: pisti miettimään ja perustelemaan omia näkemyksiä.
- Osin eriävät näkemykset, mutta sen ansiosta hyvää keskustelua.
- Työkalun idean ja tavoitteiden esittely onnistui hyvin.
- Osallistujat sitoutuivat pilotointiin ja toimivat suunnitelman mukaisesti.
- Kaiken kaikkiaan pilotoinnin toteutustapa oli toimiva.
- Tekstien tulkinnanvaraisuudet aiheuttivat jonkin verran haasteita.
- Strategian uudistusprosessi sai eväitä jatkoon.
- Tuloksia hyödynnettiin strategiatyössä.
- Tavoitteena työvälineen hyödyntäminen koko organisaatiossa vuonna 2019.

Lisätietoa:

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

http://www.oph.fi/julkaisut/2017/q-kult_tyovaline_oppilaitoksen_organisaatiokulttuurin_analysointiin

Yhteenvetotaulukko: [Excel-yhteenvetotaulukko](#)

Online-työväline: <http://q-kult.eu/tool/>